

TASNİF DIŞI

Doküman Adı	Üye Belge ve Kayıt Düzeni Yönergesi	
Doküman Tipi	Yönerge	
Doküman Sahibi Birim	Piyasalar Birimi	
Doküman Onay Makamı	Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş. Yönetim Kurulu	
Doküman Onay Tarihi	26/8/2024	
Doküman Revizyon Tarihi	30/5/2025	
Bu belgenin güncel versiyonu Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.'nin kurumsal internet sitesinde yer almaktadır. Lütfen kullanmadan önce belgenin güncelliğini kontrol ediniz.		

TÜRKİYE ÜRÜN İHTİSAS BORSASI A.Ş. ÜYE BELGE VE KAYIT DÜZENİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

Madde 1

(1) Bu yönergenin amacı, üyelerin Borsa nezdinde ELÜS ve vadeli işlem sözleşmelerine ilişkin gerçekleştirdikleri aracılık faaliyetlerine istinaden düzenleyecekleri belgeler ile bu faaliyetlere ilişkin tutulacak kayıtlar ve söz konusu kayıtların saklanması uyulacak esasları belirlemektir.

Dayanak

Madde 2

(1) Bu yönerge, 20/4/2019 tarihli ve 30751 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türkiye Ürün İhtisas Borsasında Aracılık Faaliyetleri ile Aracıların Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

Madde 3

(1) Bu yönergede adı geçen;

a) **Aracı kuruluş:** 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun 37 nci maddesinin birinci fıkrasındaki yatırım hizmet ve faaliyetlerinden (a), (b), (c), (e) ve (f) bentlerinde yer alanları münhasıran yapmak üzere Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilen yatırım kuruluşları ile 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nda tanımlanan bankaları,

TASNİF DIŞI

- b) **Aracılık faaliyeti:** Üyeler tarafından, müşterilerinin alım veya satım emirlerinin, müşteri adına ve hesabına Borsa'ya iletilmek suretiyle gerçekleştirilmesini,
- c) **Bakanlık:** T.C. Ticaret Bakanlığını,
- ç) **Borsa:** Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.'yi,
- d) **Çerçeve sözleşme:** Yönetmelik kapsamında aracılık faaliyetinin yerine getirilebilmesi için faaliyetlere başlanmadan önce taraflar arasındaki ilişkiyi genel olarak düzenleyen, müşteriye sunulacak hizmetler ile tarafların hak ve yükümlülüklerinin yer aldığı, müşterilerle başlangıçta bir kez akdedilen ve münferit işlemlerin esasını oluşturan, asgari hüküm ve koşulları Üyelik Yönergesi'nde yer alan sözleşmeyi,
- e) **Elektronik Kayıt Kuralları:** ELÜSlerin oluşturulmasına, bu senetlere bağlı tüm hak ve yükümlülükler ile işlemlerin ilgili taraflar itibarıyla kayden izlenmesine ilişkin EKK'nın önerisi üzerine Bakanlıkça belirlenen usul ve esasları,
- f) **Elektronik Kayıt Kuruluşu (EKK):** ELÜSlerin EKK sistemi üzerinden oluşturulmasını sağlamak, bu senetlere bağlı tüm hak ve yükümlülükler ile işlemleri ilgili taraflar itibarıyla kayden izlemek amacıyla Bakanlıktan lisans almış anonim şirketi,
- g) **Elektronik ürün senedi (ELÜS):** Lisanslı depo işletmesince, Elektronik Kayıt Kurallarına uygun olarak EKK sistemi üzerinden oluşturulan elektronik kaydı,
- ğ) **Genel Müdür:** Borsa Genel Müdür'ünü,
- h) **Müşteri:** Üyelerle aracılık faaliyetlerinin yerine getirilmesine yönelik olarak çerçeve sözleşme akdeden gerçek ve tüzel kişileri,
- ı) **Saklama:** Aracılık faaliyetleri sebebiyle, teminat olarak, emanetçi sıfatıyla veya her ne nam altında olursa olsun, Borsa faaliyetleriyle ilişkili olarak hizmet verilen kişi veya kuruluşlara ait saklamaya konu olabilecek, kayden veya fiziken tevdi veya teslim edilen varlıkların, ilgili kişi veya kuruluş bazında tutulması ve izlenmesi ile bu varlıkların varsa, faiz veya itfa bedeli tahsilatı işlemlerinin ilgili hesaplara yansıtılmasını,
- i) **Sermaye Piyasası Kanunu:** 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nu,
- j) **Takas:** Piyasada gerçekleşen işlemlerle ilgili olarak ortaya çıkan yükümlülüklerin, Borsa Yönetim Kurulu tarafından belirlenen süre ve şartlarda, takas merkezi üyesi kuruluşlar tarafından yerine getirilmesi suretiyle takas merkezi ve EKK tarafından taraflar arasında nakit veya diğer varlıkların aktarımını sağlayan süreçlerin tamamını,
- k) **Takas merkezi:** Borsa Yönetim Kurulu tarafından takas merkezi olarak görevlendirilen kuruluşu,
- l) **Takas merkezi üyesi:** Borsa tarafından işletilen piyasalarda alım satıma aracılık yapmak üzere Bakanlıktan faaliyet izni alarak Borsa üyesi olarak kabul edilerek piyasalarda gerçekleştirilen işlemlerin takasını yerine getiren ürün piyasası aracı kurumları ile üyelere takas ve saklama hizmeti vermesi hususunda Borsa tarafından izin verilen Sermaye Piyasası Kanunu'nun 37 nci maddesinin birinci fıkrasındaki yatırım hizmet ve faaliyetlerinden (a), (b), (c), (e) ve (f) bentlerinde yer alanları münhasıran

TASNİF DIŞI

yapmak üzere Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilen yatırım kuruluşları ile 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nda tanımlanan bankalar ile üyelerden takas merkezine üye olarak kabul edilenleri,

m) **Türk Ticaret Kanunu:** 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nu,

n) **Ürün piyasası aracı kurumu (ÜPAK):** Yönetmelik hükümleri çerçevesinde kurularak Bakanlık tarafından faaliyet izni verilen anonim şirketi,

o) **Üye:** Borsa tarafından işletilen piyasalarda alım satıma aracılık yapmak üzere Borsa tarafından Borsa üyesi olarak kabul edilen ürün piyasası aracı kurumlarını,

ö) **Üyelik Yönergesi:** Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş. Üyelik Yönergesi'ni,

p) **Vadeli işlem sözleşmesi:** 10/8/2017 tarih ve 30150 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ürün İhtisas Borsasının Kuruluş, Faaliyet, İşleyiş ve Denetim Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'te tanımlanan vadeli işlem sözleşmesini,

r) **Yönetmelik:** 20/4/2019 tarihli ve 30751 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye Ürün İhtisas Borsasında Aracılık Faaliyetleri ile Aracıların Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik'i

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Uygulama esasları

Madde 4

(1) Üyeler, aracılık faaliyetlerine ilişkin olarak muhasebe kayıt ve işlemlerine dayanak teşkil etmek üzere, işbu yönergede açıklanan form ve belgeleri de eksiksiz olarak düzenlemek, saklamak, ilgili muhasebe kayıtlarını takas süresini takip eden ilk iş günü içinde yasal defterlerine işlemek zorundadırlar.

(2) Üyeler, aracılık faaliyetleri dolayısıyla aldıkları ve yaptıkları her türlü yazışma, sözleşme, taahhüt, kefalet, diğer teminat senetleri ve mahkeme ilanları gibi belgeler ile kimlik tespiti amacıyla alınan ya da düzenlenen belgeleri, vekaletnameleri ve müşteri tanıma kuralı çerçevesinde düzenlenen belgeleri düzenli ve tasnif edilmiş bir biçimde saklamak zorundadır.

(3) Üyeler, takas ve saklama hizmeti sundukları müşterilerine ait ELÜSlere ve vadeli işlem sözleşmeleri ile müşterilerinden alınması durumunda müşteri teminatlarına ilişkin müşteri bazında, müşteriye ait nakitlere ilişkin olarak ise toplu bazda veya müşteri bazında; kendi nezdindeki hesap ve kayıtlar ile EKK ve nakitlerin saklandığı kuruluşlar ile Borsa veya takas merkezi nezdindeki hesap ve kayıtlar arasında günlük mutabakat sağlar. Takas ve saklama hizmetini üye haricinde bir başka takas merkezi üyesinden

TASNİF DIŞI

alan müşterilere ilişkin mutabakat ise takas ve saklama hizmetini aldıkları takas merkezi üyesi tarafından sağlanır.

(4) Üyeler, muhasebe ve kayıt işlemlerine yönelik olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu başta olmak üzere ilgili mevzuat hükümlerine tabidir.

(5) Üyeler Borsa'ya ilettikleri emirleri ve gerçekleşen işlemleri kaydederek bu kayıtlar ile Borsa tarafından iletilecek kayıtlar arasında günlük mutabakat yapmak zorundadır. Üyeler ve merkez dışı örgütleri, defter ve kayıtları usulüne ve gerçeğe uygun şekilde tutar, belgeleri düzenler.

(6) Üyeler, aracılık faaliyetlerine ilişkin muhasebe kayıtlarını merkezlerinde veya şubelerinde tutabilirler.

(7) Üyelerce tutulması zorunlu olan tüm belge ve kayıtlarda, silinemez yazı araçlarının kullanılması, silinti ve kazıntı yapılmaması; düzeltmelerin yanlış kaydın görülmesine engel olmayacak tarzda yapılması, boş satır bırakılmaması zorunludur.

Çerçeve sözleşmeler ile müşteri numarası

Madde 5

(1) Üyeler, müşterileriyle işlem yapmaya başlamadan önce sunulacak hizmete ilişkin olarak Üyelik Yönergesi uyarınca çerçeve bir sözleşme yapmak ve söz konusu yönergede yer alan hükümlerin gereklerini yerine getirmek zorundadır.

(2) Sözleşmeler, en az bir nüsha olarak düzenlenir ve aslına uygun olduğuna ilişkin onaylayanın imzasını ve üyenin kaşesini ihtiva eden bir suret müşteriye verilir. Sözleşmenin üyede kalan aslının üzerine müşteri tarafından bir suretinin alındığı ibaresi yazılır ve imzalanır.

(3) Sözleşmeler, Yönetmelik'te yer alan usullere uygun olarak düzenlenir. Elektronik ortamda kurulacak sözleşmelerde kaşe ve imza ihtiva eden bir suretin müşteriye verilmesine gerek yoktur. Ancak elektronik ortamda kurulan sözleşmenin bir suretinin müşteriye verilmesi veya müşteri tarafından beyan edilecek elektronik posta adresine iletilmesi veya müşteriye bilgisi verilmek suretiyle sözleşmenin elektronik ortamda erişiminin ve görüntülenebilirliğinin sağlanması zorunludur.

(4) Üyelerin müşterileri ile akdettikleri çerçeve sözleşmeler daha sonra elektronik ortamda değiştirilebilir. Bu durumda öncelikle müşterinin çerçeve sözleşmelerde elektronik ortamda değişiklik yapılması hususunda üyeye onay vermiş olması zorunludur. Verilen onay uyarınca, çerçeve sözleşme değişikliklerinin elektronik ortamda yapılabilmesi için müşteri tarafından ilgili değişiklikleri okuduğuna ve anladığına, açık veya zımnen kabul ettiğine ilişkin onayının elektronik ortamda verilmiş olması gerekmektedir. Bu durumda ispat yükü ve bilgilerin saklanması üyenin sorumluluğundadır.

TASNİF DIŞI

(5) Çerçeve sözleşme imzalanan her müşteriye Üyelik Yönergesi hükümlerine uygun olarak ayrı bir müşteri numarası tahsis edilir. İmzalanan sözleşme çerçevesinde müşteriye tahsis edilmiş olan numaraya bağlı olarak müşterinin onayı alınmak suretiyle birden fazla hesap açılabilir. Müşteri numarası, müşteri ile ilgili her türlü işlem ve alt hesapla ilişkilendirilir. Üyeler, hesap numarası verdikleri müşterilerinin kimlik bilgilerinin doğruluğundan sorumludur.

(6) Müşterilerin çerçeve sözleşmelerinde yer alan adres, telefon ve elektronik posta adres bilgilerindeki değişikliklerin öğrenilmesini ve gerçek kişi müşterilerin isimlerinde, tüzel kişi müşterilerin ticaret ünvanlarında meydana gelen değişikliklerin ise üye tarafından öğrenilip resmi belgeyle teyit edilmesini müteakip derhâl EKK ve takas merkezi sistemlerinde gerekli güncelleme yapılır veya EKK ve takas merkezine bildirilir.

(7) Bir müşteriye verilmiş olan müşteri numarası, çerçeve sözleşmenin sona erme tarihinden itibaren on yıl geçmedikçe başka bir müşteriye verilemez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Müşteri Emirleri ve Üyeler Tarafından Düzenlenecek Belgeler

Müşteri emirleri

Madde 6

(1) Üyeler, müşterilerden yazılı ya da sözlü olarak emir kabul edebilir.

(2) Müşterilerden seanstan önce veya seans sırasında telefon, faks, otomatik para çekme makinesi kullanılmak suretiyle, elektronik ortamda ya da benzeri şekillerde ıslak imza alınmaksızın emir alınabilir. Bu emirler genel hükümler açısından sözlü emir niteliğindedir. Üyelerce telefon ile alınan müşteri emirlerine ilişkin ses kayıtlarının, faks yoluyla alınan emirlere ilişkin talimatın ve gün içinde faks ile iletilen tüm emirlerin üyeye ulaştığı tarih ve zaman bilgilerini içeren toplu dökümün, internet üzerinden alınan emirler de dâhil olmak üzere her ne türlü olursa olsun elektronik ortamda diğer şekillerde alınan emirlerde tarih, zaman ve müşteri bazında olmak üzere emri ileten müşterilere ilişkin "IP (Internet Protokol)" numaraları kayıtlarının, emri veren kaynağı gösterecek şekilde gerekli elektronik log kayıtlarının ve elektronik ortamda tutulan diğer verilerin gerektiğinde yazılı hale dönüştürülebilecek şekilde üye tarafından tutulması zorunludur.

(3) Alım satım emirlerine dayanılarak yapılan işlemlerde, emrin varlığını ispat yükü üyeye aittir. Müşteri mutabakatını içermeyen sözlü emirlere ilişkin üye kayıtları tek taraflı delil oluşturmaz.

(4) Alım veya satım emri vermesine rağmen herhangi bir işlem gerçekleştirilmediğini iddia eden müşteri, emri verdiğini ispatla yükümlüdür.

Üyeler tarafından düzenlenecek belgeler

Madde 7

(1) Üyeler tarafından aracılık faaliyetlerinin icrası sırasında aşağıdaki belgelerin düzenlenmesi zorunludur:

- a) Nakit alındı ve nakit ödendi belgesi.
- b) Müşteri emir formu.
- c) Seans takip formu.
- ç) İşlem sonuç belgesi.
- d) Hesap ekstresi.

Nakit alındı ve nakit ödendi belgeleri

Madde 8

(1) Müşterilerden nakit tahsilat yapıldığında nakit alındı belgesi, müşterilere ödeme yapıldığında nakit ödendi belgesi düzenlenir. Üye tarafından müteselsil sıra numarası izleyen bu belgelerin en az birer örnek olarak düzenlenmesi, müşteriye imzalatılması ve imzalı bir örneğinin müşteriye verilmesi gerekir.

(2) Ancak, müşterilerden nakit tahsilatın veya müşterilere nakit ödemenin; Bankacılık Kanunu'nda tanımlanan banka, 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşları, 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu'na göre kurulan Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi veya takas merkezi ve üyeleri tarafından gerçekleştirilmesi halinde, bu kurumlarca düzenlenen kaydi para iş akışlarını gösteren dekont ve benzeri belgeler, nakit alındı ve nakit ödendi belgesi yerine geçer. İlgili mevzuatta yer alan düzenlemeler saklıdır.

Müşteri emir formu

Madde 9

(1) Müşteri emir formu, üye tarafından emrin Borsa'ya iletildiği kanal bazında, müteselsil sıra numarası ile her emir için 10 uncu maddede yer alan bilgileri taşıması şartıyla, şeklen serbestçe düzenlenir. Emirlerin yazılı olarak alınması halinde, elektronik olarak düzenlenecek emir formundan yazılı bir örnek alınarak müşterinin imzasının alınması zorunlu olup, emir formunun müşteri ve emri alan üye görevlisi tarafından imzalanmış bir örneği, talep edilmesi durumunda müşteriye verilir.

(2) Sözlü olarak verilmiş emirler için alındıkları anda müşteri imzası aranmaksızın elektronik ortamda müşteri emir formu düzenlenir.

(3) Emir formunda, emrin alındığı tarih ile asgari saniye bazında olmak üzere mümkün olan en küçük birimde emir alım zamanını gösteren bir ibarenin damga olarak veya

TASNİF DIŞI

bilgisayar vasıtasıyla basılması şarttır. Faks yoluyla iletilen emirlere ilişkin talimatın, faks cihazı tarafından otomatik olarak yazılan, göndericinin faks numarası, tarih ve zaman bilgilerini kapsamaması zorunludur.

(4) Yazılı ve sözlü olarak alınan tüm emirlerde, müşterinin talebi halinde emrin alınması sırasında müşteriye emir alınış numarasının verilmesi zorunludur.

(5) Üyeler, merkez ve merkez dışı örgütlerinde aldıkları yazılı veya sözlü tüm müşteri emirlerini bilgisayar ortamında düzenlenmiş olan müşteri emir formuna emrin Borsa'ya eriştiği kanal bazında müteselsil sıra numarası izleyecek şekilde kaydederler.

Müşteri emir formlarında bulunması gereken hususlar

Madde 10

(1) Borsa'da işlem gören ELÜS ve vadeli işlem sözleşmeleri ile ilgili olarak iptal edilen, gerçekleştirilmeyen ve değiştirilenler de dâhil olmak üzere alınan tüm emirlere ilişkin olarak düzenlenecek emir formunda asgari olarak aşağıdaki bilgilerin bulunması şarttır:

- a) Müşteri numarası ve hesap numarası.
- b) Müşterinin ve varsa müşteriye vekalet eden kişinin adı ve soyadı ya da ünvanı.
- c) Belge sıra numarası.
- ç) İşleme konu ELÜS ya da vadeli işlem sözleşmesi.
- d) Emir tipi.
- e) Emrin iletilme şekli (telefon, faks, internet vb.).
- f) Emrin alım ya da satım emri olduğu.
- g) Emrin fiyat bilgisi.
- ğ) Emrin miktarı.
- h) Emrin alındığı ve iletildiği tarih ve zaman.
- ı) Emrin verildiği seans ve geçerlilik süresi.
- i) Emri alan üye görevlisinin adı, soyadı ve emrin yazılı olarak alınması halinde imzası.
- j) Emir iletilen üye.
- k) İşlem yapılacak piyasa, pazar ve takas merkezi üyesine ve hesabına ilişkin bilgi.
- l) İşlem yapılacak para birimi (Türk Lirası, ABD Doları vb.).

Seans takip formu

Madde 11

(1) Müşteri emir formları esas alınarak seans öncesinde alınan tüm müşteri emirleri, emrin Borsa'ya eriştiği kanal bazında üye merkezinde bilgisayar ortamında düzenlenen

YNG.PYS.007, Rev: 001	Doküman Sahibi	26/8/2024 Tarih ve 19 Sayılı Yönetim Kurulu Kararı	Sayfa 7/14
-----------------------	----------------	--	------------

TASNİF DIŞI

seans takip formuna zaman önceliğine göre otomatik olarak kaydedilir. Borsa'da seans sürerken alınan emirler de aynı şekilde seans takip formuna seans esnasında aktarılır. Seans takip formu en az aşağıdaki bilgileri ihtiva eder:

- a) Sıra numarası.
- b) Zaman.
- c) Kurum kodu.
- ç) Müşteri numarası.
- d) Hesap numarası.
- e) ELÜS ISIN kodu.
- f) Alış/satış.
- g) Emir miktarı.
- ğ) Verilen emir birim fiyat.
- h) Açıklama.
- ı) Gerçekleşen miktar.
- i) Gerçekleşen birim fiyatı.

(2) Zaman önceliği esasına uyulmasını teminen, tüm emirleri alınış zamanına göre sıralayabilecek bir sistem için gerekli altyapının oluşturulması zorunludur. Bu şekilde kaydedilen müşteri emirleri, yerine getirilmek üzere Borsa'ya iletilir.

(3) Geçerlilik süresi bir günden uzun olan emirlerden verildiği gün gerçekleşmeyenler, izleyen günlerde seans takip formuna kaydedilir.

İşlem sonuç belgesi

Madde 12

(1) Yapılan alım satımların, verilen hizmetlerin ve bunlar için alınan nakdin mahiyetini göstermek üzere müteselsil numaralı işlem sonuç belgesi, üye tarafından düzenlenerek müşterilere elektronik ortamda iletilir. İşlem sonuç belgesi en az aşağıdaki bilgileri ihtiva eder:

- a) Borsa üyesinin ünvanı, vergi dairesi ve vergi kimlik numarası, birim/şube kodu ("ELÜS İşlem Sonuç Belgesi"ni düzenleyen her müstakil şube veya birimi tanıtmak üzere verilecek kod numarası).
- b) İşlemin tarafı alıcının veya satıcının adı-soyadı/ünvanı, T.C. kimlik numarası/vergi kimlik numarası.
- c) İşlemin karşı tarafı Borsa üyesinin ünvanı ve vergi kimlik numarası.
- ç) Düzenleme tarihi ve işlem tarihi.

YNG.PYS.007, Rev: 001	Doküman Sahibi	26/8/2024 Tarih ve 19 Sayılı Yönetim Kurulu Kararı	Sayfa 8/14
-----------------------	----------------	--	------------

TASNİF DIŞI

d) Her hesap dönemi başından itibaren birden başlamak üzere düzenleme sırasına göre verilecek belge müteselsil sıra numarası (Her müstakil şube veya birim itibarıyla her hesap dönemi başından itibaren birden başlamak üzere düzenleme sırasına göre verilecek müteselsil sıra numarası).

e) İşlem tarihi, işlem numarası ve işlem tipi.

f) ELÜS'e dayanak olan emtiaya ilişkin bilgileri içeren kod (ISIN), ELÜS'ün temsil ettiği ürünün türü, tipi, miktarı, hasat yılı ile lisanslı depo işletmesinin ünvanı ve ürünün depolandığı yer.

g) Alım veya satım bedeli.

ğ) Varsa komisyon tutarı ve diğer kesintiler (depolama ücreti, fire ücreti, tazmin fonu payı, Borsa tescil ücreti, Borsa hizmet ücreti ve benzeri.).

(2) İşlem sonuç belgelerinde 12/11/2011 tarihli ve 28110 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliği ile Vergi Usul Kanunu'na istinaden yapılan düzenlemelerde yer alan bilgilere de yer verilir.

(3) İşlem sonuç belgesi üye tarafından saklanarak gerektiğinde ibraz edilir.

İşlemlerin gerçekleşmesi ve müşteriye bildirimi

Madde 13

(1) Gerçekleşen işlemler müşteriye en geç gün sonunda olmak üzere çerçeve sözleşmede belirtilen sürede ve şekilde işlem sonuç belgesi ile bildirilir. Aynı gün, alınan ve satılan ELÜS'ün ya da vadeli işlem sözleşmesinin cins, miktar ve fiyat ile müşteriye tahakkuk ettirilen komisyon ve diğer kesintileri gösterecek şekilde düzenlenecek işlem sonuç belgesi müteselsil numara taşıyacak şekilde düzenlenerek müşteri ile yapılacak sözleşme uyarınca elektronik ortamda müşteriye iletilir ve formlara elektronik ortamda erişim sağlanır. Müşterinin elektronik ortamda gönderi alacak elektronik posta adresinin bulunmaması veya formlara elektronik ortamda erişim sağlamayı tercih etmemesi halinde posta ile gönderi konusunda çerçeve sözleşmede belirtilen usullere uyulur.

(2) İşlem sonuç belgesinin gönderildiğine veya elektronik ortamda erişim sağlandığına ilişkin ispat yükü üyeye aittir.

Hesap ekstresi

Madde 14

(1) Hesap ekstresi müşterilere takas ve saklama hizmeti aldıkları takas merkezi üyelerince gönderilir.

(2) Takas ve saklama hizmeti sunulan müşterilere hesap ekstresi aylık dönemler itibarıyla ilgili dönemi izleyen yedi iş günü içerisinde müşterisinin beyan etmiş olduğu elektronik posta adresine gönderilir ya da müşterilerin hesap ekstrelerine elektronik

TASNİF DIŞI

ortamda erişimine imkân sağlanır. Müşterinin talep etmesi halinde hesap ekstresi müşterilerin adreslerine basılı olarak gönderilir.

(3) Müşterilere gönderilecek hesap ekstrelerinde, ilgili dönem içerisinde;

a) Alınan veya satılan tüm ELÜS ve/veya vadeli işlem sözleşmelerine ilişkin olarak, ELÜS'ün ve/veya vadeli işlem sözleşmesinin alım ya da satım tarihi, fiyatı, miktarı ve tutarına,

b) Üye ve/veya müşteriye takas ve saklama hizmetini veren aracı kuruluş nezdinde tutulan nakit, ELÜS'ün ve/veya vadeli işlem sözleşmeleri ve diğer varlıklara ilişkin tüm hareketlere,

c) Hesaba tahakkuk ettirilen her türlü komisyon, ücret ve vergilere

ilişkin bilgilere anlaşılır ve açık bir biçimde yer verilmesi zorunludur.

(4) İlgili dönem içinde herhangi bir işlem yapmayan müşterilere hesap ekstresi ve/veya rapor gönderilmeyebilir.

(5) Hesap ekstresinde yer alan bilgilerin belirli süre geçtikten sonra müşteri tarafından kabul edilmiş sayılacağına ilişkin sorumsuzluk kayıtlarına çerçeve sözleşmelerde ve ilgili diğer belgelerde yer verilmez.

(6) Bu madde uyarınca hesap ekstresinin müşteriye gönderildiğine veya hesap ekstresine elektronik ortamda erişim sağlandığına ilişkin ispat yükü takas ve saklama hizmeti sunan takas merkezi üyelerine aittir.

Müşteriye yapılacak bildirim yükümlülükleri

Madde 15

(1) Müşteriye yapılması gereken bildirim ve raporların gönderildiğine veya bunlara elektronik ortamda erişim sağlandığına ilişkin ispat yükü üyeye aittir. Yönerge'nin on dördüncü maddesinin altıncı fıkrası hükmü saklıdır.

(2) Vadeli işlem sözleşmeleri bakımından, hesap ekstresi ve müşterilere yapılacak bildirimlere ilişkin Borsa düzenlemeleri saklıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Üyelerin Borsa'da Aracılık Faaliyetleri Kapsamında Tutulacak Kayıtların Saklama Esasları

Üyeler tarafından tutulan belge ve kayıtların saklanması

Madde 16

(1) Üyelerin ve takas ve saklama hizmetini veren aracı kuruluşların aracılık faaliyetlerine ilişkin olarak aldıkları ve ürettikleri elektronik olanlar da dâhil her türlü belgeyi,

TASNİF DIŞI

gerçekleşip gerçekleşmemesine bakılmaksızın müşteri emirlerine ilişkin tüm emir formlarını, elektronik ortamda alınan emirleri ve bu emirlere ilişkin belgeler ile faks kayıtlarını düzenli ve tasnif edilmiş bir biçimde Türk Ticaret Kanunu'nun 82 nci maddesi uyarınca on yıl süre ile saklamaları zorunludur. Ses kayıtları için saklama süresi üç yıldır.

(2) Üyeler ve takas ve saklama hizmetini veren aracı kuruluşlar, birinci fıkrada yer alan her türlü belgenin, fotokopi, karbonlu kopya, mikrofiş, bilgisayar kaydı veya benzer şekildeki bir kopyasını, Türk Ticaret Kanunu'nun 64 üncü maddesi uyarınca yazılı, görsel veya elektronik ortamda saklamakla yükümlüdür.

(3) Birinci fıkrada yer alan belge ve kayıtların elektronik ortamda tutulması durumunda, bilgilerin saklanma süresince bunlara ulaşılmasının ve bu süre içinde bunların her zaman kolaylıkla okunmasının temin edilmiş olması şarttır.

(4) Saklanması gereken belge ve kayıtlardan ihtilafı olanların birinci fıkrada belirtilen süre ile sınırlı olmaksızın ihtilaf sonuçlanıncaya kadar muhafazası zorunludur.

(5) Tutulması zorunlu olan tüm belge ve kayıtlarda, silinemez, değiştirilemez ve tahrif edilemez yapının oluşturulması zorunludur. Ayrıca yazılı olarak tutulan belge ve kayıtlarda ise silinti ve kazıntı yapılmaması; düzeltmelerin yanlış kaydın görülmesine engel olmayacak şekilde yapılması, boş satır bırakılmaması zorunludur.

(6) Bilgi işlem altyapısında gerçekleştirilen tüm değişiklikler kimlerce yapıldığı bilgisi ile birlikte kayıt altına alınır. Bilgi işlem altyapısında oluşan bilgi güvenliği ihlalleri, hatalar ve bunlara karşı yapılan iyileştirici işlemler kayıt altına alınır.

(7) Üyeler ve takas ve saklama hizmetini veren aracı kuruluş tarafından elektronik ortamda üretilen;

a) Borsa mevzuatının elektronik ortamda alım satım emirlerinin iletimine ilişkin hükümleri uyarınca anlık olarak kaydedilmesi zorunlu olan, gerçekleşmeyen, iptal edilen ve değiştirilen emirler de dâhil olmak üzere gerçekleştirilen tüm işlemlere ilişkin tarih, zaman, miktar, fiyat, hesap hareketlerini ve zaman bilgisini gösterecek şekilde müşterilere yansıtılan fiyatların,

b) Borsa mevzuatının elektronik ortamda alım satım emirlerinin iletimine ilişkin hükümleri uyarınca anlık olarak kaydedilmesi zorunlu olan, müşterilerin teminatları, alacak ve borçları, açık pozisyonları ile kâr ve zarar durumlarına ilişkin kayıtların

doğruluğunun ve bütünlüğünün sağlanması için aylık periyotlarda dosya bütünlük değerlerinin zaman damgası ile düzenlenmesi ve saklanması zorunludur. Borsa ve takas merkezi mevzuatı ile Elektronik Kayıt Kuralları ve EKK mevzuatı kapsamında yapılması gerekli mutabakatlara ilişkin düzenlemeler saklıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bilgi İşlem Altyapısına Yönelik Yükümlülükler

Üyelerin bilgi işlem ve elektronik işlem altyapısına yönelik yükümlülükleri

Madde 17

(1) Bilgi işlem ve elektronik işlem altyapısına yönelik olarak üyeler;

a) Müşterilerin teminatlarının, alacak ve borçlarının, açık pozisyonlarının ve kâr zarar durumlarının anlık olarak takip edilmesine ve gerekli risk kontrollerinin yapılmasına elverişli olmasını sağlamakla,

b) Kapasite ve güvenliği konusunda periyodik kontrollerini yapmakla, herhangi bir sistematik hatada verilerin güvenliğinin ve işlemlerin devamının sağlanması için işlemlerin yapıldığı kurulu alandan farklı bir yerde verilerin yedeklendiği sunucuların yer aldığı bir sistem kurmakla ve asgari olarak üyeler tarafından işbu yönergede tutulması öngörülen bilgi ve belgeleri, bilgi işlem altyapısı yapılandırmalarını, kayıtları ve verileri burada yedeklemekle, elektronik işlem altyapısına gelebilecek tehditleri asgari düzeye indirecek tedbirleri almakla,

c) Müşteri rızası olmaksızın üçüncü kişilerce kullanılmasını engellemeye yönelik gerekli güvenlik tedbirlerini almak ve üçüncü kişilerce kullanılıp kullanılmadığına yönelik düzenli incelemelerde bulunmakla

yükümlüdürler.

(2) Alınan yedeklerin geri dönme testleri en az yılda bir kez yapılır.

(3) Üyeler, aracılık faaliyetleri sırasında müşteri ile üye arasındaki veri iletişiminin yetkisiz kişilerce dinlenmesi veya kesilmesi ile kayıt araçları ve bilgilerinin değiştirilmesinin engellenmesi için yetkisiz erişime karşı gerekli bilgi güvenliği tedbirlerini almakla yükümlüdürler.

ALTINCI BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yürürlük

Madde 18

(1) Bu yönerge, Ürün İhtisas Borsasının Kuruluş, Faaliyet, İşleyiş ve Denetim Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi çerçevesinde, Bakanlık ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun uygun görüşü alınmak suretiyle, 26/8/2024 tarih ve 19 sayılı Borsa Yönetim Kurulu kararıyla kabul edilerek aynı tarihte yürürlüğe girmiştir.

Yürütme

MADDE 19

(1) Bu yönerge hükümlerini Genel Müdür yürütür.

TASNİF DIŞI

DEĞİŞİKLİK TABLOSU

Revizyon Tarihi ve Numarası	Revizyona Esas Değişiklik
30/5/2025-1	1. 5 inci maddenin birinci ve üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikler ile çerçeve sözleşme kurulmasına ilişkin 17/4/2025 tarihli ve 32873 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türkiye Ürün İhtisas Borsasında Aracılık Faaliyetleri ile Aracıların Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik düzenlemelerine uygunluk sağlanmıştır.